

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

Тема 7: СЛУЖБА ОСМАТРАЊА И ОБАВЕШТАВАЊА

Београд, 25.09.2018. године

ТЕМА 7: СЛУЖБА ОСМАТРАЊА И ОБАВЕШТАВАЊА

САДРЖАЈ:

1. Организација, задаци и начин функционисања службе за осматрање и обавештавање
2. Знаци опасности и поступак грађана на знак опасности у кући на улици и школи.
3. Практичан рад: поступак ученика у школи на знак опасности.

Основни задатак система осматрања, раног упозоравања, обавештавања и узбуњивања је откривање, праћење и прикупљање података о свим врстама опасности које могу угрозити људе, животну средину, материјална и културна добра.

На основу искустава Републике Србије, али и многих других земаља из региона и света чија је територија била изложена последицама различитих опасности, увиђа се потреба едуковања становништва у вези са поступањем када настану нежељени догађаји. Усвајајући елементарне податке везане са службу осматрања и обавештавања, ученици се упознају са постојећим системом узбуњивања, чија је функција усмеравање становништва на адекватно превентивно поступање (кретање, склањање, евакуацију и остало) у циљу личне и колективне заштите.

1. ОРГАНИЗАЦИЈА, ЗАДАЦИ И НАЧИН ФУНКЦИОНИСАЊА СЛУЖБЕ ЗА ОСМАТРАЊЕ И ОБАВЕШТАВАЊЕ

Организовањем и функционисањем система осматрања, раног упозоравања, обавештавања и узбуњивања обезбеђује се нарочито:

- пријем позива грађана за помоћ;
- осматрање, прикупљање, обрађивање и приказивање података, обавештавање и рано упозоравање о елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама-удесима, последицама тероризма, ратним и другим несрећама (у даљем тексту: елементарне непогоде и друге несреће) значајним за предузимање мера заштите и спасавања људи и материјалних добара;
- откривање и праћење свих врста опасности од елементарних непогода и других несрећа;
- прикупљање, обрада и достављање података о опасностима из ваздушног простора (авионима, хеликоптерима и другим летелицама), дејству РХБ оружја, као и одређивању параметара његовог дејства и утврђивању постојања РХБ контаминације у ваздуху, води и на земљи, и о другим дејствима којима се угрожава становништво и материјална добра;
- рано упозоравање и обавештавање становништва и осталих субјеката система заштите и спасавања о откривеним опасностима, њиховим последицама и предузетим мерама;
- обавештавање становништва, привредних друштва и других правних лица, државних органа, полиције и команди јединица и установа Војске Србије о откривеним опасностима њиховим последицама и предузетим мерама;
- узбуњивање грађана и обавештавање о настанку и престанку опасности.

Субјекти система осматрања, раног упозоравања, обавештавања и узбуњивања су: Служба 112, органи државне управе, полиција, Војска Србије, привредна друштва, службе од јавног интереса.

Служба 112 обезбеђује функционалну интеграцију субјеката система осматрања, раног упозоравања, обавештавања и узбуњивања.

Службу 112 чине:

1. Национални центар 112;
2. оперативни центри 112 (оперативни центри у управама и одељењима за ВС- СВС);
3. осматрачке станице и
4. систем јавног узбуњивања.

Национални и оперативни центри 112 становништво обавештавају о следећем:

- о елементарним непогодама,
- техничко-технолошким несрећама - удесима, акцидентним појавама, времену појаве, врсти, обухваћеном простору, степену угрожености грађана и материјалних добара и предузетим мерама за њихово отклањање,
- о опасностима из ваздушног простора,
- последицама ваздушног напада и предузетим мерама на отклањању последица,
- последицама РБХ удара, предузетим мерама,
- појави диверзаната и убачених делова и предузетима мерама за њихово уништење и др.

Становништву се приликом обавештавања и упозоравања о наступајућој опасности дају упутства о предузимању мера личне и колективне заштите.

Сва обавештења се дају преко радио-дифузних и телевизијских станица са националним, регионалним и локалним фреквенцијама, разгласних уређаја, плаката, огласа у органима, привредним друштвима и др. правним лицима, а у неким случајевима преко одговарајућих уговорених сигнала.

До успостављања броја 112 као јединственог броја за територију Републике Србије, користиће се досадашњи телефонски број 1985, као и остали бројеви телефона хитних служби (полиција 192, ватрогасци-спасиоци 193 и хитна помоћ 193).

2. ЗНАЦИ ОПАСНОСТИ И ПОСТУПАК ГРАЂАНА НА ЗНАК ОПАСНОСТИ У КУЋИ НА УЛИЦИ И ШКОЛИ

Узбуњивање становништва и осталих субјеката система заштите и спасавања врши се системом јавног узбуњивања - сиренама.

Узбуњивање се врши из оперативних центара 112 емитовањем знака за узбуњивање и обавештавањем о настанку и престанку опасности.

Одлука о емитовању знака за узбуњивање утврђује се на основу тренутне процене угрожености од елементарних непогода и других несрећа у складу са утврђеном процедуром.

Прописани су знаци за општу јавну мобилизацију и за случајеве опасности по којима се врши узбуњивање становништва, и то:

- **сигнал општа јавна мобилизација (мобилизација свих војних обвезника са ратним распоредом)** - емитује се завијајућим тоном са паузама у укупном трајању од 3 минуте (12 завијајућих тонова од по 10 секунди и 11 пауза од по 5 секунди).
- **сигнал ваздушна опасност** - емитује се непрекидно завијајућим тоном у трајању од 60 секунди.
По емитовању овог сигнала становништво иде у најближи склонишни простор.
- **сигнал РХБ опасности** - емитује се завијајућим тоном са паузама у укупном трајању од 90 секунди (3 завијајућа тона од по 20 секунди и 2 паузе од по 15 секунди),
По емитовању овог сигнала становништво иде у најближи склонишни простор.
- **сигнал пожарне опасности** - емитује се једноличним тоном са паузама у укупном трајању од 90 секунди (3 једнолична тона од по 20 секунди и 2 паузе од по 15 секунди),
По емитовању овог сигнала, ако је могуће безбедно се напушта објекат захваћен пожаром, ако није могуће, чекају се ватрогасно-спасилачке јединице.
- **сигнал опасности од елементарних непогода** - емитује се комбинацијом једноличних и завијајућег тона у укупном трајању од 60 секунди (2 једнолична тона од по 20 секунди и 1 завијајући тон од 20 секунди).
Поступа се по препоруци Сектора за ванредне за ванредне ситуације.
- **сигнал престанак опасности** - емитује се једноличним тоном у укупном трајању од 60 секунди.
- **Предвидети пуштање сигнала за узбуњивање и увежбавање препознавања истих.**

3. ПРАКТИЧАН РАД: ПОСТУПАК УЧЕНИКА У ШКОЛИ НА ЗНАКЕ ОПАСНОСТИ

У циљу потпунијег упознавања ученика са сигнаlima за различите врсте опасности, препоручује се пуштање емитујућих тонова, као и практично упознавање са поступцима даљег деловања и правцима склањања, како би се правовремено заштитли животи и здравље присутних .

ИЗВОРИ ДОДАТНИХ ИНФОРМАЦИЈА:

- <https://prezentacije.mup.gov.rs>